

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoP/21/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8612204995
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8612204995.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Mariany Muránskej a Mgr. Miloša Koleka, v právnej veci navrhovateľky X.. F. W., rod. V., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. XXX/X, XXX XX V., toho času V. hrdinov XXX/XX, XXX XX V., zastúpenej F.. X. X., advokátkou, V.. hrdinov XXX/XX, XXX XX V., proti odporcovi X.. V. W., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. XXX/X, XXX XX V., o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletému dieťaťu V. W., nar. XX.X.XXXX, bytom pri matke, zastúpenému Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, pracovisko V. ako kolíznym opatrovníkom, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu vo Svidníku, č.k. 6P 122/2012-337 zo dňa 14.7.2015 jednohlasne takto

r o z h o d o l :

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o trovách štátu s tým, že povoľuje odporcovi zaplatiť trovy štátu vo výške 480 eur v 100 eurových mesačných splátkach počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku vždy do 15.dňa v mesiaci pod stratou výhody splátok až do úplného vyrovnania.

Mení rozsudok vo výroku o výživnom tak, že odporca - otec je povinný prispievať na výživu maloletého dieťaťa V. W., nar. XX.X.XXXX výživným vo výške XXX eur mesačne vždy do 15.dňa v mesiaci k rukám matky počnúc od 13.12.204 do budúca.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporcu, teda otca mal. dieťaťa prispievať na výživu mal. V. W., nar. XX.X.XXXX výživným v mesačnej sume 300 eur vždy do 15.dňa mesiaci k rukám matky od právoplatnosti o rozvode manželstva do budúca pod následkami výkonu rozhodnutia. Zaviazal otca zaplatiť náhradu trov štátu vo výške 480,8 eur na účet Okresného súdu Svidník v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec, odporca. Uviedol, že nemôže súhlasiť s tým, čo je uvedené vo výrokovvej časti rozsudku tak vo výroku o výživnom na mal. V. ako aj vo výroku o náhrade trovách štátu. V roku 2015 čistý mesačný príjem otca činil 897 eur, výživu životných nákladov otec predložil. Dochádza za prácou cca 120 km denne, výška príjmu je ovplyvnená príplatkami za sťaženie pracovných podmienok, prácu v noci, počas soboty, nedele alebo sviatku. Vykonáva službu v štátnom zamestnaneckom pomere a súd si mohol vyžiadať majetkové priznanie od štátneho úradu, čo nespravil. Poukázal na priemer zárobku vo vzťahu k výživnému Slovenskej republiky za rok 2014, z ktorého vyplýva, že v Prešovskom kraji to bol 81,8 eur mesačne. Tiež odôvodnil svoje odvolanie tým, že rozdiely pri výživnom napr. vo Francúzsku a na Slovensku sú podstatné, kedy z príjmu 1.000 eur mesačne vo Francúzsku je určované výživné 44 až 87 eur a pri určení výživného vo výške 300 eur je potrebný mesačný príjem 2.800 eur. Pokiaľ ide o tvrdenie navrhovateľky matky, že výživné ma

rýdže spotrebný charakter, s tým nemôže súhlasiť ani s vyčíslením výživného vo výške 554,61 eur, keďže toto je hrubo zavádzajúce a účelové tvrdenia v snahe získať čo najvyššie výživné. Je potrebné zo strany súdu, ale aj rodičov dôsledne chrániť záujmy dieťaťa. Pokiaľ matka zarábala v roku 2015 sumu 525 eur, potom z akých príjmov žila, keď vyčísli potreby dieťaťa na 554,61 eur a otázka z akých prostriedkov žila matka súd nezaujímal. Údaje Štatistického úradu Slovenskej republiky na výdavky na osobu a mesiac za rok 2012 v Prešovskom kraji boli vyčíslené na 285,311 eur mesačne, čo reálne korešponduje s možnosťami a schopnosťami rodičov. V tomto prípade, preto, keď bolo určené vyššie výživné, mohlo sa tak stať nedopatrením, keďže neexistujú žiadne rôzne dôvody hodné osobitného zreteľa. Bola porušená zásada transparentnosti konania, keďže bez preukázania tvrdení súd sa zaoberal návrhom matky. Predpokladom poskytovania výživného je aj súlad so zásadou dobrých mravov a bezdôvodné odmietanie návštevy rodiča zo strany maloletého je možné považovať za zásadný morálny prehrešok. Pokiaľ ide o náhradu trov štátu opakovane prehlasuje, že vypracovanie znaleckého posudku nežiadal, aby nárok na náhradu trov štátu uhrádzal kolízny opatrovník, ktorý navrhol takýto postup o čom je dôkaz napísaný v zápisnici z pojednávania. Pokiaľ teda súd prvého stupňa vo vzťahu k náhrade trov štát vyhodnotil moje konanie ako neúspešné, nemôže týmto súhlasiť. Odcitoval čl. 7 Dohovoru o právach dieťaťa. Preto navrhol, aby bol zaviazaný platiť výživné na sumu 100 eur mesačne a trovy štátu 480,8 eur nech uhradí opatrovník.

K odvolaniu otca sa vyjadril opatrovník, ktorý uviedol, že navrhuje potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu.

Navrhovateľa, matka, sa k tomuto odvolaniu nevyjadrila.

Odvolací súd prejednal rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie otca je čiastočne dôvodné.

Z obsahu spisu je zrejme, že mal. Samuel W., nar. XX.X.XXXX pochádza z rodičov X.. F. W., rod. V. a X.. V. W.. Manželstvo rodičov bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu v Svidníku č.k. 6C 122/2012-307 zo dňa 14.10.2014. Na čas po rozvedení mal. Samuela W. do osobnej starostlivosti navrhovateľky matky a upravil styk otca s mal. dieťaťom. Rozhodnutie o rozvedení manželstva rodičov mal. o úprave styku nadobudlo právoplatnosť 13.12.2014. Maloletý V. od 2.9.2014 navštevuje Gymnázium Duklianskych hrdinov vo V.. Matka s maloletým sa 16.7.2012 odsťahovala zo spoločného bydliska, ktoré predstavoval rodinný dom rodičov odporcu. V súčasnej dobe býva so synom v byte. Výdavky vyčíslené na mal. dieťa predstavovali základnú stravu vo výške 180 eur mesačne, 20 eur mesačne stravné lístky v školskej jedálni, pitný režim, návšteva jazykovej školy, čo je 330 eur ročne, poplatok za návštevu súboru Makovica 8 eur mesačne, školské potreby vo výške 50 eur ročne, rodičovský fond 20 eur ročne, ošatenie, obuv 15 eur mesačne. Zdravotné problémy nemá, ale je potrebné zakupovať vitamínové prídavné vitamíny, následne návštevu zubára, kultúrne podujatia, knihy. Celkové náklady matka vyčísli v celkovej sume 684,61 eur. Zapája sa do školských i mimoškolských aktivít. Dosahuje dobré výsledky a má málo vymeškaných hodín.

Otec pracuje ako štátny zamestnanec v Štátnej veterinárnej a potravinovej správe Slovenskej republiky. Jeho čistý mesačný príjem za obdobie od mája do decembra 2013 bol vo výške 1131 eur, za obdobie január až december 2014 suma 1053 eur a za január až marec 2015 suma 897 eur. Priemerný príjem za roky 2013 až 2015 predstavoval sumu 1027 eur. Náklady predstavujú predovšetkým úhrada nákladov na bývanie, otec predložil zmluvu o nájme uzavretú s rodičmi na 390 eur mesačne. Náklady na cestovanie 374,52 eur, osobná hygiena a stravné vo výške 240 eur mesačne. Matka s mal. synom býva v samotej domácnosti a jej priemerný čistý mesačný príjem predstavoval sumu v priemere 520 eur mesačne. Obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť len k mal. Samuelovi.

Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvedení, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred ostatnými pohľadávkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na primerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Na základe podaného odvolania otca, ktorý namietal primeranosť určenia výšky výživného, sa odvolací súd s touto námietkou vypořiadal. Zistil, že súd prvého stupňa dôsledným spôsobom zistil skutkový stav a zabezpečil listiny, ktoré bolo potrebné pre rozhodnutie vo veci samej predovšetkým v zmysle pokynov odvolacieho súdu už v skoršom zrušujúcom rozhodnutí o zistení priemerného mesačného čistého príjmu u oboch rodičov. Je zrejmé, že príjem otca je vyšší ako príjem matky. Rovnako je zrejmé, že otec má výdavky nielen s bývaním, ale aj cestovnými výdavky, keďže do práce dochádza. Čo sa týka matky, tá má rovnako výdavky spojené s bývaním, ktoré predstavujú u oboch rodičov vyššiu sumu, okrem sumy týkajúcej sa zabezpečenia stravy a ostatných výdavkov. Matka vyčíslila náklady na syna najprv na 680 eur, neskôr zhruba 540 eur mesačne s poukazom na jednotlivé položky týkajúce sa jednak stravy všeobecne, stravy v školskej jedálni, ošatenia, obuvi, kultúrneho vyžitia, návštevy krúžku, poplatkov za knihy. To znamená, že išlo o výdavky, ktoré možno konštatovať, že sú výdavkami spojenými s všestrannou výživnou a výchovou a realizovaním sa dieťaťa, ktoré sa nachádza na strednej škole - gymnáziu. Súd prvého stupňa aj podľa pokynov odvolacieho súdu kriticky zhodnotil príjmy a výdavky u všetkých troch účastníkov konania otca, matky a maloletého. Výška výživného napriek tomu, že otec - odporca argumentoval štatistickým priemerom za rok 2014 v porovnaní s inou európskou krajinou, konkrétne Francúzskom, nemôže byť tým činiteľom, ktorý by bol rozhodujúci pre posúdenie nároku maloletého dieťaťa na výživné na čas po rozvode v konkrétnom prípade.

Základným kritériom pre určenie výšky výživného súdu majetkové pomery rodičov, ich výdavky a pomery u maloletého, ktorý ako dieťa, ktoré pochádza z manželského zväzku rodičov má nárok, aby sa podieľal na ich životnej úrovni. Preto aj výživné sa upravuje pri každom takomto konaní o úprave práv a povinností voči mal. deťom individuálne zohľadňujúc práve vyššie uvedené skutočnosti, na ktoré odkazuje ustanovenie § 75 Zákona o rodine.

Súd prvého stupňa vychádzal z reálne zistených príjmov a výdajov u rodičov, pričom sa stotožňuje s argumentáciou súdu prvého stupňa vo vzťahu k predloženej otcovej nájomnej zmluve na bývanie v rodinnom dome u rodičov, že nie je možné nekriticky prebrať takúto nájomnú zmluvu bez ďalšieho, aby sa nevyhodnotili reálne výdavky spojené s bývaním v rodinnom dome a tiež cestovné výdavky, ktoré sú spojené s výkonom povolania otca. Tieto výdavky správnym spôsobom zrealizoval vo svojom rozhodnutí a v tomto smere je možné súhlasiť so závermi súdu prvého stupňa. Na tieto aj v celom rozsahu odvolací súd odkazuje.

K inému názoru dospel odvolací súd pri posudzovaní primeranosti výživného vo vzťahu k potrebám dieťaťa a majetkovým pomerom rodičov. V danom prípade ide o dieťa, ktoré navštevuje stredoškolské štúdium typu gymnázia je zrejmé, že obaja rodičia pracujú, dosahujú istý stály príjem. Iný majetok u rodičov zistený nebol a vyživovaciu povinnosť svedčí obom len k tomuto dieťaťu. Už v skoršom rozhodnutí odvolací súd poukázal na zrejmu neprimeranosť výdavkov, ktoré boli vyčíslené u maloletého,

a preto bolo potrebné zaoberať sa touto otázkou opakovane. Priemernosť znamená zohľadnenie výšky výživného pre konkrétne dieťa v období, pre ktoré sa toto výživné určuje, v danom prípade na čas po rozvode zo všetkých hľadísk. To znamená, že výživné ma byť určené zo strany toho z rodičov, ktorý sa o neho osobne nestará, tak aby bolo zabezpečené všetky potreby dieťaťa. V danom prípade o nároky na stravu, ošateniu, študijné potreby, potreby mimoškolských aktivít, kultúrnych, spoločenských tak, aby došlo k všestrannému vývoju dieťaťa. Preto vzhľadom k veku a typu školy pomerom u oboch a potrebám dieťaťa dospel odvolací súd k záveru, že suma 250 eur je sumou, ktorá v danom prípade v danom veku, ktorý je blízky veku dospelého a výdavkom, ktoré boli vyhodnotené zruba na 540 eur zo strany súdu prvého stupňa, čo sú výdavky porovnateľné s výdavkami dospelého, zárobkovo činného človeka.

Reálne suma 250 eur zo strany otca primeraná k jeho zárobkovým možnostiam a schopnostiam primerané výživné zo strany matky, ktorá napriek tomu, že sa osobne o maloleté dieťa stará, je povinná participovať na výdavkov dieťaťa (cca 150 eur mesačne) sú dostatočnou výživou pre maloletého. Ide o dieťa, ktoré navštevuje strednú školu v mieste svojho trvalého bydliska, zohľadňujúc primerané potreby pre jeho všestranný rozvoj (strava, ošatenie, štúdium a záľuby).

Na základe vyššie uvedených skutočností zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p..

Odvolaním otca bol napadnutý aj výrok o trovách štátu, z ktorého vyplynulo, že zaviazal otca uhradiť náklady spojené s druhým znaleckým posudkom vypracovaný Mgr. H. H. na požiadavku otca, vo vzťahu k tomu, aby zaujal znalec stanovisko práve k problému, že maloletý odmieta časté stretnutia s otcom. Znalec sa mal podľa názoru otca zaoberať otázkou, či neovplyvňuje toto rozhodovanie maloletého aj matka, ktorá žije s ním v spoločnej domácnosti. Pritom maloletý bol vypočutý aj pred konajúcim súdom priamo na pojednávaní a svoje dôvody tam uviedol. Možno konštatovať, že je potrebné rešpektovať názor takmer plnoletého dieťaťa a závery znalkyne v tomto smere potvrdzujú stanovisko súdu prvého stupňa.

Pokiaľ išlo o to, kto je zodpovedný za trovy štátu, keďže ustanovenie § 148 Občianskeho súdneho poriadku v ods. 1 uvádza, že náhradu trov štátu je takisto povinný nahradiť ten účastník konania, ktorý nemal úspech vo veci. Potom možno súhlasiť so záverom súdu prvého stupňa, že týmto účastníkom bol otec, odporca a správne postupoval tak, že na náhradu trov štátu zaviazal súd prvého stupňa odporcu. Jednak vychádzajúc zo zásady, že tento návrh doručil súdu odporca (je pravdou, že následne zobral späť takýto návrh), ale v priebehu konania a po výsluchu maloletého napriek tomu sa vykonalo ďalšie dokazovanie a to záverom, ktorý nebol prijatý v prospech účastníka, teda odporcu. Išlo o trovy štátu a pokiaľ sa k tomuto znaleckému dokazovaniu pripojil opatrovník, urobil tak v súlade so záujmom alebo s postavením, ktoré opatrovník plní v konaní o úprave práv a povinností na čas po rozvode ako ten, ktorý háji záujmy mal. dieťaťa. V snahe odstrániť akékoľvek námietky zo strany odporcu k postoju o maloletého a matky k úprave styku a forme stretávania sa, hlavne jej frekvencie. Pokiaľ išlo o trovy štátu tu odvolací súd sa domnieva, že je rozhodnutie vecne správne.

Pokiaľ išlo o výrok o trovách štátu potvrdil toto rozhodnutie podľa § 219 ods. 1 O.s.p. s tým, že povolil odporcovi splátky podľa § 160 ods. 1 O.s.p. z dôvodu samotnej výšky znaleckého a príjmu otca.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.